

Door Han de Kluijver bna bni bns, directeur HDK Architecten.

WAAR GAAT WOONKEUR OOK AL WEER OVER?

De gemeente Bernisse heeft een primeur, want zij kan bogen op het eerste wooncomplex op de Zuid-Hollandse eilanden dat volledig aan de kwalificaties van Woonkeur voldoet. Stichting De Zes Kernen besloot op een terrein achter de bestaande bebouwing van zorgcentrum Bernissesteyn in Zuidland een wooncomplex met 43 seniorenwoningen te realiseren in zowel het koop (4)- als het huursegment. De opdracht ging naar HDK Architecten in Rotterdam. De voornaamste voorwaarde die aan de opdracht was verbonden, was dat de woningen volledig moesten voldoen aan Woonkeur.

De invoering van Woonkeur is een goede zaak. De uitgebreide lijst regels waaraan een nieuwe woning moet voldoen alvorens voor het Woonkeur in aanmerking te komen, is een uitdaging te streven naar de beste methode om zo duurzaam mogelijk te bouwen. Woonkeur werd in april 2000 in het leven geroepen. Het is een certificaat dat wordt afgegeven aan woningen die voldoen aan bepaalde, nauwkeurig vastgelegde woontechnische normen. Een opdrachtgever is vrij dit label aan te vragen. Duidelijk is wel dat een woning met Woonkeur zeer gebruiksvriendelijk is en voldoet aan de hoogste eisen wat betreft inbraak- en sociale veiligheid, toegankelijkheid en flexibiliteit.

Dat komt omdat in Woonkeur vier eisenpakketten voor nieuwbouw werden opgenomen die in de jaren '90 opgeld deden: het Politiekeurmerk Veilig Wonen voor Nieuwbouw, de VAC-Kwaliteitswijzer, het Handboek voor Toegankelijkheid en het Seniorenlabel. Woonkeur kent een verplicht basispakket. Daarnaast zijn er drie facultatieve pluspakketten ontwikkeld met als thema's veiligheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Deze pluspakketten kunnen aanvullend op het basispakket Woonkeur behaald worden. Voor architecten en bouwers is dat al winst, want een deel van het woud aan regels waardoor die sector wordt geteisterd is op deze manier immers gestroomlijnd.

De ontwerpvrijheid van de architect lijkt ingeperkt te worden door de lange lijst eisen waaraan een woning moet voldoen en ook de buitenruimte legt de ontwerper zekere beperkingen op. Maar voldoen aan de Woonkeur-eisen biedt ook grote voordelen. Ten eerste

is daar het gegeven van de sterk toenemende vergrijzing. De senioren van tegenwoordig en in de nabije toekomst hebben in het algemeen een betere financiële positie dan vorige generaties. Daardoor kunnen zij hogere eisen stellen aan de grootte van hun woningen, aan het gebruikscomfort, de veiligheid en bereikbaarheid. Bovendien willen ze tot op veel hogere leeftijd zelfstandig kunnen blijven wonen.

En daar zit voor de architect de uitdaging in: ontwerp in weerwil van de stringente regelgeving van Woonkeur een woning die niet alleen voldoet aan alle gestelde eisen, maar die ook zo flexibel is geconstrueerd dat tussentijdse aanpassingen zonder al te grote ingrepen mogelijk zijn. Wanneer een bewoner bijvoorbeeld bedlegerig wordt, moet een zijkamer, grenzend aan de woonkamer zonder al te veel problemen kunnen worden veranderd in een slaapkamer. Voor iemand die in een rolstoel terechtkomt, moeten er extra voorzieningen in keuken en badkamer kunnen worden gerealiseerd. En wordt het huis na verloop van tijd verkocht, dan zouden volgende bewoners het weer op eenvoudige wijze aan hun eigen wensen moeten kunnen aanpassen. Dat alles is haalbaar door het volume van de huizen proportioneel te verhogen. Hoe meer ruimte er is voor een flexibel en uitgebalanceerd ontwerp, des te groter zijn de mogelijkheden de indeling te variëren.

De toenemende vergrijzing betekent dat nieuwbouw onder Woonkeur geheid een groeimarkt gaat worden. Architecten zouden daar op gepaste wijze op moeten inspelen. Zo levert Woonkeur een direct zichtbare, hogere kwaliteit huizen op, met meer comfort en beter rekening houdend met individuele wensen.

Minder zichtbaar is de kwaliteit op langere termijn: de huizen zijn gemakkelijk aan te passen en duurzaam geschikt voor eenzelfde doelgroep met veranderende wooneisen. Steeds snellere veranderingen in de differentiatie in woonstijlen en woonwensen zijn immers typerend voor de moderne woonconsument. Daarom moeten nieuwe woningen flexibel zijn. In WoonKeur zijn eisen opgenomen die er voor zorgen dat dergelijke woningen op verschillende manieren en door verschillende huishoudens bewoond kunnen worden. Dan is er nog een aanzienlijke verbetering van de sociale kwaliteit: er is immers een veel grotere aandacht voor meer veiligheid en comfort in de buitenruimte. Kort samengevat: Woonkeur heeft de toekomst!

Dit artikel verscheen eerder in enigszins gewijzigde vorm in Cobouw nr. 56 van dinsdag 22 maart 2005